

Plotos proužkatý (*Plotosus lineatus*)

Latinská synonyma: *Plotosus anguillaris*

Česká synonyma: plotos pruhovaný, plotos páskovaný

Anglické jméno: striped eel catfish

Čeleď: plotosovití (*Plotosidae*)

Obr. 1 *Plotos proužkatý*. Foto: Rickard Zerpe

Původ: Rozšířený v mělkých tropických vodách Indo-Pacifiku, proniká i do ústí řek.

Sekundární rozšíření: Migrací přes Suezský průplav se dostal z Rudého moře do Středozemního moře – v roce 2002 pozorován u pobřeží Izraele, v rozmezí 2 – 3 let se rozšířil podél jeho celého pobřeží. V roce 2013 na sinajském pobřeží Egypta a o dva roky později u Sýrie a jihovýchodního Turecka.

Rozšíření v ČR: Druh není přítomen na území ČR.

Cesty zavlečení: Samovolná migrace do Středozemního moře přes Suezský průplav. Při březích Malé Asie se rozšiřuje dále na západ. Oblíbená akvarijní ryba, taktéž možné vypuštění z chovů.

Popis: Protáhlé tělo do 30 cm délky. Šedočerné zbarvení s dvěma podélnými bílými pruhy (věkem méně zřetelné). Kolem úst 8 hmatových vousků. V zadní části těla ploutve splývají v jednoduší lem, na konci zašpičatělý.

Živí se drobnými členovci a měkkýši a menšími rybkami. Pohlavní dospělost v 1 -3 letech, v této době měří cca 14 cm. Vajíčka klade do jamek v písku. V mládí žije v kulovitých hejnech o cca 100 jedincích, postupně se z nich stávají samotáři.

Obr. 2 Nápadné světlé pruhy a celistvá ploutev v zadní část i těla. Foto: Francois Libert

Možnosti záměny: Ostatní zástupci rodu *Plotos* (7 druhů) nemají na těle světlé pruhy. V roce 2008 byl popsán jako nový druh plotos japonský (*Plotosus japonicus*), který je odvozen od p. pruhovaného, liší se geografickým rozšířením (ostrovy Japonska) a pouze minimálně ve vzhledu – jde zejména o počty paprsků v jednotlivých ploutvích.

Obr. 3 *Plotos japonský*. Foto: Izuzuki

Riziko: Nebezpečná jedovatá ryba. Na paprscích hřbetních a prsních ploutví jsou umístěny jedové žlázy. Ty mohou člověku způsobit nejčastěji pulzující bolest v místě poranění, cyanózu, následné znecitlivění a otok. Zřídka dochází k nekróze tkáně, gangréně a smrti. Není-li zranění ošetřeno, může dojít ke vzniku sekundární bakteriální infekce. Nejčastěji dochází k poranění na ruku při manipulaci s rybími úlovky ze sítí.

Likvidace: Eradikace již etablovaného druhu v mořském ekosystému je prakticky nemožná. Význam má likvidace malých počínajících populací detekovaných včas, např. fungujícím systémem včasného varování. Nejvhodnější je intenzivní odlov např. záťahovými sítěmi či spearfishingem (harpunováním).

Zdroje:

Doğdu S., Uyan A., Uygur N., Gürlek M., Ergüden D., Turan C. 2016. First record of the Indo-Pacific striped eel catfish, *Plotosus lineatus* from Turkish marine waters. *Natural and Engineering Sciences* 1 (2): 25 – 32.

Edelist D., Golani D., Rilov G., Spanier E. 2012. The invasive venomous striped eel catfish *Plotosus lineatus* in the Levant: Possible mechanisms facilitating its rapid invasional success. *Marine Biology* 159: 283 – 290.

Galanidi M., Turan C., Öztürk B., Zenetos A. 2019. European Union (EU) Risk Assessment of *Plotosus lineatus*; a summary and information update. *J. Black Sea/Mediterranean Environment* 25 (2): 210 – 231.

Mazza G., Tricario E. (eds.) 2018. *Invasive species and human health*, CABI, 208 pp.

Yoshino T., Kishimoto H. 2008. *Plotosus japonicus*, a New Eeltail Catfish (Siluriformes: Plotosidae) from Japan. *Bulletin of the National Science Museum, Series A, Suppl. 2*: 1–11.

<https://www.cabi.org/isc/datasheet/116398>

Obr. 1

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Striped_catfish_\(Plotosus_lineatus\)_45394276102.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Striped_catfish_(Plotosus_lineatus)_45394276102.jpg)

Obr. 2 <https://sealifecollection.org/p/2376>

Obr. 3

https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Plotosus_japonicus#/media/File:Plotosus_japonicus_pai_r.jpg

Citace: Görner T. 2026. *Plotos proužkatý (Plotosus lineatus)*, informační karta, AOPK ČR, Dostupné na: <https://invaznidruhy.aopk.gov.cz/invazni-druhy-z-unijniho-seznamu>